

Selefiye akidesi nedir?

Romanya'dan okuyucularımız: "Selefiye akidesi nedir? Ne zaman çıkmıştır? Ehl-i Sünnet'e uzaklık ve yakınlıkları nedir?"

KAVRAM OLARAK SELEFİLİK

Selef, kavram olarak halefin zıddıdır. Selef önden gidenler, halef ise arkadan takip edenler demektir. Bir meslekte ustaya selef, ustanın yetiştirdiği ve sonradan ustanın yerine geçen çırağa halef denir. Halife de halef kökünden gelmiştir ve Peygamber Efendimiz'den (asm) sonra Müslümanların reisi ve emîri manasında kullanılmıştır.

Selefilige gelince... Fıkıhta, hadiste, tefsirde, kelâmda, akaidde, itikatta birçok mezheplerin türediği ve farklı görüşlerin meydana aldığı hicrî ikinci ve üçüncü asırda, başta sahabeler ve tabiin olmak üzere ilk asır ulemasına bire bir tabi olmayı, yorum yapmaktan kaçınmayı ifade etmiştir.

Sahabe döneminde zihinler net idi, teslim kuvvetli idi, dimağlar berrak idi. Sapık görüşler zuhur etmiş değildi. Dolayısıyla sahabe âlimleri müteşabih âyet ve hadisleri yorumlamamışlar, Allah'ın ve Resulü'nün (asm) muradı ne ise tevil getirmeksizin, zahir manasıyla yetinerek kabul ettiklerini beyan etmişlerdi.

Fakat sonraki asırlarda yeni ilhadî fikirler ve sapık görüşler zuhur ettikçe, İslâm fikhını ve İslâm itikadını delilleriyle birlikte ortaya koyma ve açıklama gereği ortaya çıktı. Bu dönemde fıkıhta İmam-ı Azam, İmam-ı Malik, İmam-ı Şafii ve Ahmed bin Hanbel, kelâmda Eş'âriler ve Maturidiler ve sair alanlarda birçok Ehl-i Sünnet uleması meydana atılarak Ehl-i Sünnet itikadını, fikhını ve kelâmını dört başı mamur bir şekilde ele alıp biçimlendirdi. Ehl-i İlhad'ın batıl yorumlar yaptığı müteşabih âyet ve hadisleri İslâm itikadına uygun şekilde yorumladı.

SELEFİLERİN YORUMLARINDAN ÖRNEKLER

Selefçilik ise aynı dönemde genellikle Haricilerin sığındıkları bir kılıf olarak zuhur ediverdi. Sonraki dönemlerde selefçilik, zahircilikle eş anlam ifade eder oldu.

Bu yorumu benimseyenler selef âlimleri gibi müteşabih âyet ve hadisleri tevil etmekten kaçınmışlar, fıkıhta âyet ve hadislerin zahir manasına reyden fazla değer veren Ahmed bin Hanbel'in mezhebi üzere amel etmişler; fakat itikat olarak Ehl-i

Sünnet âlimlerine güvenmedikleri için selef âlimlerinin düşmediği yanlış yorumlara düşmüşlerdir.

Meselâ, “Rahman arşı istiva etmiştir.”ı Âyeti üzerine selef uleması yorum yapmamıştır. Ehl-i Sünnet uleması istivayı, “kuşattı, ihata etti, istilâ etti, tasarrufuna aldı, hükmetti” şeklinde İslâm itikadına uygun şekilde ve Allah’a mekân izafe etmeden yorumlamıştır.

Başta İbn-i Teymiye olmak üzere Selefilere ise bu âyetlerde geçen istivayı kelimenin zahir manasında olduğu gibi “yerleşti, oturdu, kuruldu” manalarıyla yorumlamışlar ve bu yorumlarıyla Allah’a mekân izafe ederek selef ulemasından ayrılmışlar, Yahudi itikadına yaklaşmışlardır.

Nitekim Allah’ın arşa ve kürsüye oturması Yahudilerin kitaplarında geçen bozuk bir itikaddır.³

SELEFİLER GENEL ÇERÇEVEDE ÜÇ KUŞAKTIR

Tarihi seyri içinde selefilere üç kuşakta tezahür ettiğini görüyoruz.

Birinci Kuşak: Mutedil bir Ehl-i Sünnet mezhebi olan Ahmed bin Hanbel’in (ra) mezhebini kendilerine yakın bulan ve genellikle Haricilerde ortaya çıkan ilk dönem selefi görüşler.

İkinci Kuşak: Milâdî 1263 (Hicrî: 661) ile 1328 (Hicrî: 728) tarihleri arasında yaşayan ve zahirperest yorumlarıyla bazı akımları da etkileyen İbn-i Teymiye dönemi.

Üçüncü Kuşak: Müseylimetü’l-Kezzab’ın memleketi olan Necid bölgesinde 1703 tarihinde doğan Muhammed bin Abdülvahhab dönemi. Muhammed bin Abdülvahhab daha da ileri giderek, İbn-i Teymiye’nin tenkid ettiği görüşlere sahip olanları kâfir ve müşrik saymıştır.

Selefilere günümüzde devam eden salikleri genellikle bu üçüncü kuşağın takipçileridirler. Mezhepte Hanbelî, itikatta Vahhabîdirler.

Aslında selefiye diye bir mezhep yoktur. Fakat bu yorumu benimseyenler Vahhabi olduklarını kamufle etmek için kendilerine selefi demişlerdir.

Dipnotlar:

1- Taha Sûresi: 5; A’raf Sûresi: 54; Secde Sûresi: 4; Rad Sûresi: 2; Yunus Sûresi: 3; Furkan Sûresi: 59; Hadid Sûresi: 4.

2- Fetava İbn-i Teymiye.

3 - Bakınız: Sefer Yuhanne'l-İshah, 4/9; 7/10; 7/15; 47/8.